

reis als z.g. Nederlandse arbeiders die zich in Ulm moesten aanmelden. Na een moeilijke nachtelijke kruiptocht over besneeuwde velden stonden zij eindelijk op Zwitserse bodem. Neave werd, zoals wij in ons vorige deel vermeldden, een van de leidende figuren van *MI-9*, de afdeling van de Engelse *Military Intelligence* die de ontsnappingsroutes uit bezet Europa trachtte te organiseren en derhalve veel contact had met de 'pilotenhulp'-organisaties.

Men ziet: de Colditz-groep had zich op het gebied van de ontsnappingen niet onbetuigd gelaten. Haar moreel bleef hoog en was dat nog steeds toen de groep in juni '43 overgebracht werd naar de kazerne te Stanislaw om aan de daar opgesloten, in mei '42 in de val gelokte beroepsofficieren toegevoegd te worden. Tijdens de registratie in Stanislaw in een gebouw dat nog buiten de kazerne lag, sprongen drie officieren van de Colditz-groep uit een raam op de eerste verdieping; één die zijn enkel verstuikt had, werd meteen gepakt, een tweede pas na enkele dagen, maar de derde (degen die zich wegens ziekte uit de ontsnappings-operatie via de zolder van Colditz had moeten terugtrekken) werd eerst na twee-en-een-halve week opgespoord. Dat dit gebeuren indruk maakte op de groep die zich al in Stanislaw bevond, spreekt vanzelf.

Die Stanislaw-groep was lang niet zo actief geweest; ze was ook minder gedisciplineerd. Tussen de twee groepen ontstonden heel wat spanningen. De Colditz-groep was van mening dat de leden van de Stanislaw-groep, doordat zij in juli '40 aan de Duitsers gehoorzaamheid beloofd hadden, zich nogal onwaardig gedragen hadden, sommige Colditz-officieren staken die opinie ook niet onder stoelen of banken, enkelen wekten zelfs de indruk, nogal prat te gaan op de principiële houding die zij zelf aangenomen hadden (dat wekte dan weer extra ergernis) en vooral tussen de Knil-officieren van de Colditz- en die van de Stanislaw-groep kwam het tot heftige dispuuten waarbij de eersten de laatsten verweten dat hun afgeven van het erewoord in strijd was geweest met de desbetreffende bepalingen in het reglement van het Koninklijk Nederlands-Indisch Leger. Hoe dat alles zij – de Colditz-groep als geheel ging in juni '43 in de Stanislaw-groep op, deelde althans van die tijd af het lot van die groep. Niet zonder de eigen traditie trouw te blijven! Van de twee-en-dertig krijgsgevangen officieren en aspirant-officieren die er tijdens de oorlog in slaagden, blijvend aan krijgsgevangenschap te ontkomen, zijn er zestien in Nederland of elders ondergedoken of hebben er aan het illegale werk deelgenomen en hebben eveneens zestien zich bij de Geallieerde strijdkrachten gevoegd; van die laatstbedoelde zestien behoorden vijftien tot de Colditz-groep. Vermeld zij ook nog dat van de Colditz-groep acht marine-officieren deel uitmaakten en één officier van het Korps